

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Explicatur ejusmodi Præsentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

test facere, ut hic contractus non sit validus juxta jam dicta, ergo potest facere, ut tunc non fiat Sacramentum matrimonii. Id quod non est absolute, seu formaliter, & directe mutare materiam, & formam Sacramenti, ad quam mutationem nulla humana potestas se extendit; sed est illam mutare consequenter, & indirecte, quod nullum est inconveniens. Finge, me posse, hunc panem mutare in lapidem, iam non constabit in eo lapide Consecratio Eucharistica, & tamen tunc non dices, me absolute mutasse materiam Eucharistiae, & recte, solum enim possem dici, mutasse indirecte, & consequenter, quod certe inconveniens nullum affert. Ita proportiona-liter in casu nostro, &c.

§. I I. Explicatur prima dicta Solemnitas, quae est praesentia Parochi.

Ita necessaria est praesentia Parochi, dum Fidelium matrimonia contrahuntur, ut si forte contrahantur coram toto populo, uno tamen absente Parocho, nulla confurgant matrimonia. Quod verum etiam est in casu urgentissimae necessitatis, ut, si expediret morti proximis coniuges matrimonio legitime copulari, ad salvandum honorem alterius, vel ad prolem legitimandam, & Parochus loco degens, praesens adesse non posset. Quamvis enim aliqui apud Castropal. d. 2. de spons. p. 13. §. 8. n. 9. & alii apud Bossium, c. 1. de matr. §. 24. qui ad idem propenderent, censuerint, non esse credibile, Tridentinum voluisse comprehendere casum tantae necessitatis, unde putaverint, validum tunc fore matrimonium sine Parocho; tamen communiter DD. contrarium sentiunt, etiam si adfuerint plures testes; atque cum his est omnino sentendum; quia verba Tridentini sunt valde univervalia, & clara. Ita Sanch. lib. 3. matr. d. 27. n. 4. Coninch. d. 27. dub. 1. n. 11. Pont. lib. 5. c. 6. n. 3. G. Hurt. d. 5. de matr. diff. 3. n. 11. Avert. q. 6. de matr. sect. 2. v. Caterum, alisque.

Hac dispositio an liget ignorantes?

2. Quid, si contrahentes per ignorantiam invincibilem hoc Decretum omnino nescierint?
Respondeo, adhuc matrimonium sine Parocho nullum fore, quia irritatio haec matrimonii clandestini non est poena delicti, quam poenam non subit ignorans, sed est dispositio legalis, quae etiam ignorantes afficit. Legit. Coninch. d. 11. n. 13. Sanch. n. 10. Pont. l. c. n. 18. G. Hurt. l. c. A. p. l. c. aliosque.

An Matrimonium sine solemnitate initum, propria auctoritate, dissolvi queat?

3. Ex certa doctrina, quam hactenus protulimus, sequitur primò, tutà conscientia, posse sic contrahentes, nullà ab aliquo petita venia, matrimonium dissolvere, ubi scandalum nullum sequeretur, in huius enim timore debet ad Iudicem Ecclesiasticum recurri, vel alio modo prudenti, occurrere scandalo. Vide Boss. l. c. §. 10. Quomodo autem obligetur alter ex coniugibus, vel restituere interese forte alteri allatum; vel iterum legitime contrahere ob copulam fortè extortam, cui non nisi legitimis nuptiis satisfieri possit, vel ob aliam rationem, lib. 7. in Decal. c. 3. §. 3. satis dictum est à nobis.

A Tridentino sublata iam sunt Matrimonia praesumpta.

4. Sequitur secundò, iam hodie post Tridentinum sublata esse matrimonia, sive praesumpta, sive per tacitum consensum inita, quia, cum de illo tacito, vel praesumpto consensu testari non possit Parochus, nullum semper erit ejusmodi matrimonium, utpote sine necessaria Parochi praesentia celebratum.

5. Hinc, quamvis olim, Ex c. Is, qui solum, de sponsalibus, sponsalia inter puberes transirent in matrimonium per copulam subsequentem affectu maritali habitam, & quamvis sponsalia inter impuberes, vel inter impuberem & puberem transirent (Ex cap. unic. §. Idemque, de despons. impub. in 6.) item in matrimonium per copulam aetate

perfecta simili maritali affectu habitam, vel per alios similes, quibus iuris interpretatione expressum consensus de praesenti, ut per cohabitationem expressam, per traditionem ejusdem in domum Sponsae, nulum in digium Sponsae immisum, per alios, quavis validum (Ex c. Proposuit, de consensu) item fieret matrimonium contractum cum consensu, si post cognitam servitute haberetur, quamvis, inquam, haec, & similia olim fuerint, tamen non ita; quia post Tridentinum requiritur, ut sit, praesentia Parochi, & testium, qui testentur de contracto matrimonio fidem facere.

Quid in locis, ubi Tridentinum non est receptum, Parochi non adsum?

6. Iam verò duplex exceptio, seu melius explicatio advertenda est circa praedictum Tridentinum. Nam primò, ipsum non procedit pro locis, ubi Tridentinum non est receptum, vel legitime consuetudine abrogatum fortè est. Secundò, nec procedit pro locis, ubi nec Parochi habitant, nec eorum vicinioribus adsum proxima loca, ubi iidem incolant.

7. Prius ex his patet, quia ex regulis generali non obligat, ubi ea recepta non est, vel, ubi est, ubi non servari lex physice non potest, videtur legem non recipere. Ita Coninch. d. 27. n. 11. & Hurt. d. 5. de matr. et alique ab ipso citati. Adhiberi tamen in hoc casu testes, quia hi adesse iam possunt, ut sic serventur, tum fieri potest, forma Concilii.

Dixi (physice non potest) mortalem enim necessitatem (sic appellemus distinctionis gratia) modò, & locum sentire cum reliquis Doctoribus, refugit adhiberi Coninch, & Hurtadi doctrinam. Verum, ego de hoc ro breviter ab ipso. Primò, rationem aliquam, erroris modi doctrinae nolui acquiescere; Sed ille, ut illi fert. Secundò, cor dicat (cum reliquis Doctoribus) non nisi Coninch, & Hurtadus hanc sententiam teneant. At Diana p. 11. traht. 6. ref. 1. cum analogia de re declarationem Sacrae Congregationis Concilii nos mox afferemus, si tam multò ante, quam Castropalaus scilicet, multos citat Auctores, quoniam ipso Castropalao sunt antiquiores, Less. Syn. Leg. Ioannem Praepositum, Petrum Marcantium, Jacobum item Marcantium, aliosque, quos, & alios citat, ut tuncque Boss. de matr. c. 1. §. 24.

8. Iuvat autem praedictam declarationem hic subdistingere, propter multos casus, qui in ea deciduntur, et tenoris sequentis ad Episcopum Trichitensem de 1. Ianuarii 1605. missam.

10. Congregatio Concilii censuit: Primò, ubi Decretum Concilii non est publicatum, valere matrimonium contractum absque observantia forma à Concilio praescripta.

11. Secundò, publicationem praesentis, ubi Decretum Concilii aliquo tempore in Parochia, tanquam Decretum Concilii observatum.

12. Tertiò, Haereticos quoque, ubi Decretum Concilii est publicatum, teneri talem formam observare, & propter etiam ipsorum matrimonia absque forma Concilii, contracta coram Ministro haeretico, vel Magistratu loco vacante, nulla, atque irrita esse.

13. Quartò, ubi etiam constat, Decretum Concilii publicatum, vel aliquo tempore in Parochia tanquam Decretum Concilii observatum, sed Parochialis Ecclesiae, vel potè vacans, proprio Parocho careat, & Cathedrali non careat Episcopo, atque Capitulo habentibus à Concilio cultatem alium Sacerdotem ad id delegatum, nullum alium ibi sit, qui vices Parochi, vel Episcopi supplens, matrimonium valere absque praesentia Parochi, servata tamen in eo, in quo potest, forma Concilii, id est, adhibitis saltem duobus testibus.

14. Quintò, si existant quidem Parochus, & Episcopus,

Quod autem attinet ad casum speciale in scripturis
mentum, Congregatio ita duxit respondendum: Cum
secundum ea, quæ proponuntur, Matrimonium fuerit con-
tractum in Parochia, nisi fuerat publicum dictum Decre-
tum, & exaret in Diocesi Antieripensi, cuius erat Pa-
rochia, Vicarius, qui iuxta Concilii Decretum poterat pro-
videre, utique huiusmodi Matrimonium absque forma con-
tractum esse nullum. Hæc tenet Sacra Congregatio.

15. Vir, & fœmina degentes in loco, ubi Tridentinum receptum erat, volentes contrahere Matrimonium, transierunt in locum, ubi non erat receptum, ibique clandestinè contraxerunt, licitè ne, & validè id attentarunt?

16. Atverò, quoad valorem; Respondeo, Nonignobiles DD. sine distinctione, resolvunt, hoc contraxitvalide. Ratioest, inquit, quia hoc Tridentini Decretum non afficit personas, utcunque, sed ut contrahentes in locis, ubi Tridentinum publicatum, & receptum est; fraud autem illa, si qua fuit, atque invaliditate non potuit, cum illi iure suo, aliò declinandi usi fuerunt. Ita Coninch, d. 27, n. 1. Sanchez, l. c. n. 1. G. Hurt, d. 5, m. aff. 4. s. Boff, s. 2, alique.

17. Quid, si prædictus casus eveniat contra? Vir, & femina degentes in loco, ubi Tridentinum receptum non erat, diverterunt ad locum, ubi erat receptum, animo ibi matrimonium contrahendi, ibique contraxerunt clandestinè. An ex eo, quòd advènz non tenentur legibus incolarum, licitè, & validè contraxerunt?

18. Ex dictis solvuntur duo casus sequentes: Titius incola erat loci, ubi Tridentinum receptum erat, Bertra autem habitatrix erat loci, ubi non erat receptum; quid iuris, si primò, Titius ad locum Bertræ, vel secundò Bertra ad locum Titii diverat, indigebint præsentia Patrichi, & Testium, ut contrahant matrimonium?

pendens, ratio habenda est loci, ubi fit contractus; ideo in primo casu, si Titio ad Berræ locum divertere, ibi matrimonium contrahatur, non indiget ejusmodi matrimonii Parocho. At in casu secundo, hoc est, Berra transiente ad Titii locū, indiget. Ratio utriusque est, quia sic servatur solemnitas contractus iuxta leges loci. Lege Boss. l.c.

PAR. III.

1. **V**T nihil obscurum remaneat de ejusmodi prima
solemnitate, quatuor sunt in consequentibus ex-
plicanda sigillatim, Quis debeat esse praesentia, qualis
Ritus, qui Parochus, qui Testes?

2. Ejusmodi ergo præsentia Parochi, & Testium, cum requiratur, ut ii testificari possint de matrimonio contracto, non est satis physica solum, & materialis, sed requiritur humana, & moralis, qua scilicet ipsi intelligant, & advertant, quid à contrahentibus agatur. Lege Sanch. lib. 3. matr. d. 39. Boss. cap. 3. matr. §. 1. & passim.

Præsentia amentis.

Præsentia non advertentis.

Respondeo, hanc non esse satis; quamvis enim attentio virtualis, satis sit in Ministro, ut conficiat Sacramenta, tamen in casu nostro, in quo Parochi, & Testes debent testificari de facto aliorum, sufficiens non est. Ita Suar. l. c. n. 5. contra Henrici, quia sine attentione actuali, veri Testes esse non possunt.

Præsentia non cognoscens.

6. Hinc secundò, si sponsa, vel sponsus velo faciem coopertus, saltem ex voce non cognoscatur certò à Parrocho, & Testibus, invalidum matrimonium contrahetur, quia tunc iidem non possunt de matrimonio testificari.

Præsentia Casualis.

7. Hinc terribi, etiamſi Parochus, vel Teſtes non ſint
ad id ſpecialiter vocati, ſed caſu, in loco contrahendi ma-
trimonium, adſint, vel illac caſu tranſeant, advertant ta-
men ad id, quod agitur, validum erit matrimonium. Ita
Sanch. lib. 3, mar. d. 39. num. 11. quidquid dicat Pont. lib. 3,
mar. c. 11. n. 4. exceptis Leand. d. 7. de mar. q. 38. qui ait
Parochum, Teſtes debere eſſe vocatos, eoſdemque de-
bere liberè matrimonio aſſiſteretis, quod probat ex qua-
dam declaratione Sacrae Congregationis. Sed contra
Pontium eſt etiaſi Hurt. d. 5. de mar. diſſ. 15. n. 50. & Aver-
6. mar. ſeſt. 6. v. Quod ſi, qui notat, prædictam Con-
gregationem loqui quando ex illo caſuali tranſitu, vel pre-
ſentia, non poteſt bene percipi, quid agatur.

Præsentia per Interpretem.

8. Hinc quod: Si Parochus, & testes nesciunt idioma contrahentium, sufficit, si ex lignis; à enim veritas certis, vel (ut habet Sanch. *l.c. num. 3*, fed max explicandus) ex interprete ab ipsiis, & à sponſis liberè electo, sufficit, inquam, si certò matrimonialem consensum ipſe Parochus, & testes percipiant. Certò autem percipient, non ex dicto solius interpretis, qui certè decipere assentes posset, fed additis aliis signis, nutibus, immisione annuli in digitum sponſæ, &c. Et sic intelligendus est Sanch. *l.c. d. 4*. ut notat Leand. *q. 36. marr. q. 36*. non si Sanch. scilicet dicat, puta, merum interpretem sufficere.